

ան, Սեւեան, Քրիստան եւ Սթամբուլի
էֆէնդիներէն, որոց ազնուագութիւնը եւ լու-
սավորութիւնը կը պարտաւոր մարդկորէն
զինու բռնակցութիւնը:

Ոչ ընդհանու շնորհակալեաց տարանք
են նաեւ ազգ. Մեծ. Երեսփոխան Տեմաթ,
որը ըստ օրինակի Ազնուաշուք Աստու-
պետի՝ չանցանք պատուաւի զինքնանշան-
քով անցանք զանաւանից: Նոյնպէս եւ Մեծ.
անգամը Բաղդադական ժողովոյն, որոց ա-
ռաքողը Հանդիսացաւ Ազնուաշուք Սա-
հակ էֆէ: Գործարարներ, խոնհարարացի
Աստուապետ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան:

Քաջայայտ իսկ է եւ այն հոգաւոր
խառնամուտի իրենց զոյց տուին ինձ որ-
գիական սիրով բարեկեցիկ դասն եկեղե-
ցականութեան Պէշիկթաշի եւ պատուա-
թան Բաղդադական Խորհուրդն, յաճախ յայց
եւանելով իրենանց տառապալի քարոզչին,
միտքերով զինու եւ ազգովն յիշեցնելով
Պէշիկթաշի հիմնադր եւ պատարագած,
համակցած սիրով ընդ բարեկալու ժողո-
ւորեանն, որոց առ հասարակ կը յայտ-
նեմ գինն շնորհակալութիւն, հայրական
արտասիրութիւն օրհնութեան:

Կը մնայ ինձ ոչ նուազ քաջոց պարտք
մը՝ հասուցանելով առ Մեծ. Ստորագր. է-
ֆէնդի Սեմաթի, իմանալով իմ իշխանաւոր
բնակարանի անդ իւրում, հիւանդ
դուրիւններով ընդհանրապէս չարաշարանաց մէջ ե-
զաւ միտքով եւ յանձնած զբնական իւր-
նաժող. ընդ թրիստաստի բնականաց իւ-
րաց, որոց շնորհակալութիւն պիտի լինի ընդ
կեանս իմ բնակարանի եւ որովհետեւ չկա-
րեմ հասուցանել նոցա արժանաւոր փոխա-
րէն, զԱստուապետ Պարոյն արժանի կը հա-
մարիմ կարգաւ ի վերայ նոցա զօրհնու-
թիւն՝ ինչ Տեմաթ (Աստուապետ օրհնութիւն
տան նորա, զի բազում անգամ Հանդիսաց
զին... Տեմաթ՝ նմա Տէր օրհնութիւն զը
տանելով ի Տեմաթի յատուր յայնմիւս (Բ.
Տիմոք. Ա. 16-18):

Արդ, հասուցանել հրապարակաւ, ըստ
տառապանական պատուիրանի, «Իւրաքան-
չիւր ումքը գարտար, եւ որում գարտար»
գրաւորեալ (Համ. ԺԳ. 7) վերջ կուտամ
բանիս զնշանով շնորհակալութիւն զգացմամբ
զԱզգայն Հայոց համայնք, որ այս տխուր առ-
թիւն հանձնեալ ցուցանել առ իս այնպիսի
ինն շնորհակալութիւն եւ համարութիւն,
որ հիւանդութեան տաղանդաւանաց մէջ
եղաւ ինձ քաջոց զոյցն միտքով արժանի
եւ կազմութեան ոչ միայն հոգւոյ՝ այլ եւ
մարմնի: Սոյն այս ընդհանուր համակրու-
թիւն, ամենախնայ արժանացող օրհնական
սիրոյ ազգին առ հոգեւոր հարս իւր, կը
խորհուրդէ զին յարապակեւ իմանալին ի
շնան եւ յաշխարհութիւն իմա միտքին ի-
մոյ սիրելոյ եւ եկեղեցւոյն Հայաստան-
եանց, նաեւ ի մնացած սակաւաւոր ա-
ւուրս անդ կենաց խնայ:

Սիրաբարկաւ տէր, ձեր ազգագործ
թերթին միջոցով, չեմ մոռնար շնոր-
հակալութիւն մատուցանել եւ առ Բարա-
շան խմբագրութիւն Արեւելի որ հիւան-
դութեան ժամանակ ցոյց տուաւ մտա-
նաւոր ինն համակրութեւ եւ հարգի:

ԽՈՐԷՆ ԱՐԲԵԼԻՍԿԱՆՈՒՄ ՆԱՐ ՊԵՅ

ՆԱՐԱԿԱՆ ԱՌԻԹԻՄԵՏԻԿԱՆ

Խմբագրի պաշտօնը Պարոյն մէջ չը
բավական էր զոմանի կը նմանի. ամեն
օր յօդուածներ պիտի գրել ընթերցող
հասարակութեան պարտաւոր ժամերը
միայն գրադրելու համար, ինչպէս որ
մի գրաւոր չուր պիտի տայ անցողիկ
նորա փարկեանական ծարաւը յաղի-
ցանքի համար, ուրիշ պիտի իսկ
թիւ պէտք է ուղարկութեան տանել
թիւ պէտք է այս ինչ այն ինչ առարկա-
կութիւնը, պէտք է քննութեան տալ
եւ գործարարութեան միջոցով արնային
տեսութիւններ եւ խորհրդներ, որք
զեւթեւեւ կայ ունին ժողովրդի
բարոյական եւ նիւթական գոյութեան
հետ, նորա պաշտպանական կամ իրեն-
ման հետ, զաւրիւս փոյլը՝ հերթի է
որ խմբագրին իր ուղարկ գրել, իսկ
ընթերցողն միայն լուսութիւն պահե-
պրած գրեց: Այսպէս է մինչեւ
կուտանք իմանալ ինչ կենդանութեան
նոյր անդամ ունեցող հասարակու-
թեան մէջ. այսպէս կը վերաբերուի
մի ժողովրդի իր կենսական, պատուի
եւ խորհրդի զիջող ճշմարտութիւններին,
եթէ նորա մէջ գեւա. արտի մի կտոր
է մնացած, եթէ նորա մէջ մարդու եւ
հայր զգալութիւնը գեւա. մեռած չեն
խաղաւ: Այսպիսի տարի Պարոյն ապրե-
լով, կարելի չեղաւ հենց իմ առիթի
տանելը, որով հրապարակաւ յայն
հասարակութեան ազգեցիկ անդամնե-
րի ակամքը բանայ, նոցա մտածման
եւ հոգածութեանց աւարկայն լինի,
թիւր ժողովրդի գործարարութեան շա-
ւիր անցնի:

Արեւելի այս օրուայ խմբագրականը
Մանուկներ զպաշտպանութեան նկատ-
մամբ կարգադրելով վրայ արտասիրեալ
կապեց: Բայց արտաւերջ է, որ
կապեալ ժողովրդի գոյութիւնը
խախտելու եւ որն այնպիսի ազգու. չի
տրեւել երեսներ իրենք յօդուածաւոր-
րը. պիտի լսեն արդեօք, պիտի մը-
տածեն զորա վրայ ժողովրդի պարա-
գրութիւնը, թէ Բէյութ-Երեւելի կամ
կղզիներ խմբագրութեան մտաւոր
հոգն ամեն բանին աւելի անհրա-
ժեշտ պիտի համարեն. իրանք բնու-
թեամբ տաճկներն միայն իմանալով,
իրանց գաւալաց անգլուհի կամ փը-
րանտահի նոր գաւալարարներն փը-
րանտահի վրայ պիտի մտածեն, աշ-
խարհին ցոյց տալու համար թէ լորտ

Բարոյն եւ Շեքսպիրի հարազատ չա-
ռաւորներն եղած են. . . ինչ որ
մի կը ընթացը, ինչ կապակայն դը-
նացը. . .

Այս ընթացքն է, որ այնպիսի մեծ
փիհ է բացած առաջնայն ունեցած
համակրութեան գէպի Պարոյն հայրեն,
որն արհամարհանաց եւ գրեանաց տե-
ղիք է սկսել տալ նոյն իսկ եւ գաւա-
նահայոց, ընայնով որ ստոր դուրի կը
ամարային եւ ձմերային ամեն «ապրա-
րանքներէ», իսկ Պարոյն հայրեն բն-
գանդական ամեն հանգրեւնով պատ-
ւած, Պէտք է սկստիւնել, պէտք է
հայրական լրտութիւն եւ չարաբարու-
թիւնն յիշել եւ աւելի չապարկութիւն-
ներ կը կողմ թողով, հոգ տանել այն
հարազատքն անմիջ մանկանց փրկու-
թեան վրայ, որոնք իրանց մըր գրկէն
բաժնետունելով, կուգան Պարոյն ապրա-
նութեան, Միջինը Աստուած, յիշելով
հաւատ, հերթիք է, իսկ ինչ եղաւ Ազգ. Գ.

ԳՐԻԳՈՐ ՆԻԿՈԼՈՍԵԱՆ
28 մարտ 1890
Կ. Պոլիս

ԳՈՒՍՏԱՆԻ ՍՈՐԻՃԱՆԻՍ

ՄՈՒՆ, մարտ 9

Տեղւոյն Սոսոս ժողովրդի քանիցս թէ
գրով եւ թէ հեռագրով հաստատուել վա-
նայնպիսի Սոսոսի մը ընտրուել պէտք
զգացուցած է Կեդր. Վարչութեան: Սա-
կայն Կեդր. Վարչ. միջոց կը յապարկէ ընտ-
րութեան ցուցակ գրելը: Պէտք է գիտ-
նալ որ այդ յապարկման եւ իրաց այս ա-
նշտուող վիճակով Մուշ կը կրթնեցնէ շատ
եւ կենսական բաներ, որոնք վերջէն զոր-
մանքին՝ եթէ ոչ անհարկ, գէթ դժ-
ուար պիտի լինի. օրինակ համար, Ս.
Յովակիմ վանքը՝ Սոսոսի վերջով վախ-
ճանքէն առկն վանահայր չէ ունեցող,
բայց ի բերմամբ վանուց զինն այս ու այն
փրկուի ձեռքն ինչպիսի ըստ քանց կա-
ռավարութիւն է, բայց անպարկեմ կարգ
ու կանոններ, եւեւեւեւ ստեղծութեան
եւ արհամարհութեանց Սոսոս վանքը գող-
ցելու ընտանեկան իրադարձութիւն մը
առ է, որ միտքութեան անդամներն շատ
թէ վերջով ինչին եւ թէ հասարակ ձեւ-
ներ, արեւան կապակցութեան եւ բարե-
կամութեան տնի եւ կամեանքներ բա-
ժանակ, զորս ինչի չկրնանք իմանա-
ցիկ կը վարեն ի ինքնութիւն եւ ի պայ-
քառուածութեան վանուց, ինչպէս է որ Ս.
Յովակիմ վանքը կենսականներ բազ-
մապարկ Ս. Կարապետի աւելի հաստա-
տուելու եւ աւելի կանոնաւոր են: Անցած
աշնան Ս. Կարապետի միտքութեան վեր-
ջայր կը կարգուի այդ վանուց, բայց 3 հ
ամեն յետոյ, չենք գիտեր Հայր Եսայեան
հիւանդարանը անդրեւոնականութեան
թէ ոչ միտքով փառապանութեան յարու-
ցած խոչընդոտներուն եւ արգելքներուն
չգիտեանալով կը հրաժարուի եւ իւր վանքի
ըր քաղուի, եւ այն պատճառներ յարաբար-
ւոր անձ մը կը փնտռուի թէ կը, այս ուրիշ
Միտքութեան Միտքի վերջով վանքի միտքութեան
Սոսոսի վանքը փառապանութեան յարու-
ցած խոչընդոտներուն եւ արգելքներուն
չգիտեանալով կը հրաժարուի եւ իւր վանքի
ըր քաղուի, եւ այն պատճառներ յարաբար-
ւոր անձ մը կը փնտռուի թէ կը, այս ուրիշ

Միտքութեան Միտքի վերջով վանքի միտքութեան
Սոսոսի վանքը փառապանութեան յարու-
ցած խոչընդոտներուն եւ արգելքներուն
չգիտեանալով կը հրաժարուի եւ իւր վանքի
ըր քաղուի, եւ այն պատճառներ յարաբար-
ւոր անձ մը կը փնտռուի թէ կը, այս ուրիշ

Միտքութեան Միտքի վերջով վանքի միտքութեան
Սոսոսի վանքը փառապանութեան յարու-
ցած խոչընդոտներուն եւ արգելքներուն
չգիտեանալով կը հրաժարուի եւ իւր վանքի
ըր քաղուի, եւ այն պատճառներ յարաբար-
ւոր անձ մը կը փնտռուի թէ կը, այս ուրիշ

ՆԱՐԱԿԱՆ ԱՌԻԹԻՄԵՏԻԿԱՆ

Խմբագրի պաշտօնը Պարոյն մէջ չը
բավական էր զոմանի կը նմանի. ամեն
օր յօդուածներ պիտի գրել ընթերցող
հասարակութեան պարտաւոր ժամերը
միայն գրադրելու համար, ինչպէս որ
մի գրաւոր չուր պիտի տայ անցողիկ
նորա փարկեանական ծարաւը յաղի-
ցանքի համար, ուրիշ պիտի իսկ
թիւ պէտք է ուղարկութեան տանել
թիւ պէտք է այս ինչ այն ինչ առարկա-
կութիւնը, պէտք է քննութեան տալ
եւ գործարարութեան միջոցով արնային
տեսութիւններ եւ խորհրդներ, որք
զեւթեւեւ կայ ունին ժողովրդի
բարոյական եւ նիւթական գոյութեան
հետ, նորա պաշտպանական կամ իրեն-
ման հետ, զաւրիւս փոյլը՝ հերթի է
որ խմբագրին իր ուղարկ գրել, իսկ
ընթերցողն միայն լուսութիւն պահե-
պրած գրեց: Այսպէս է մինչեւ
կուտանք իմանալ ինչ կենդանութեան
նոյր անդամ ունեցող հասարակու-
թեան մէջ. այսպէս կը վերաբերուի
մի ժողովրդի իր կենսական, պատուի
եւ խորհրդի զիջող ճշմարտութիւններին,
եթէ նորա մէջ գեւա. արտի մի կտոր
է մնացած, եթէ նորա մէջ մարդու եւ
հայր զգալութիւնը գեւա. մեռած չեն
խաղաւ: Այսպիսի տարի Պարոյն ապրե-
լով, կարելի չեղաւ հենց իմ առիթի
տանելը, որով հրապարակաւ յայն
հասարակութեան ազգեցիկ անդամնե-
րի ակամքը բանայ, նոցա մտածման
եւ հոգածութեանց աւարկայն լինի,
թիւր ժողովրդի գործարարութեան շա-
ւիր անցնի:

Արեւելի այս օրուայ խմբագրականը
Մանուկներ զպաշտպանութեան նկատ-
մամբ կարգադրելով վրայ արտասիրեալ
կապեց: Բայց արտաւերջ է, որ
կապեալ ժողովրդի գոյութիւնը
խախտելու եւ որն այնպիսի ազգու. չի
տրեւել երեսներ իրենք յօդուածաւոր-
րը. պիտի լսեն արդեօք, պիտի մը-
տածեն զորա վրայ ժողովրդի պարա-
գրութիւնը, թէ Բէյութ-Երեւելի կամ
կղզիներ խմբագրութեան մտաւոր
հոգն ամեն բանին աւելի անհրա-
ժեշտ պիտի համարեն. իրանք բնու-
թեամբ տաճկներն միայն իմանալով,
իրանց գաւալաց անգլուհի կամ փը-
րանտահի նոր գաւալարարներն փը-
րանտահի վրայ պիտի մտածեն, աշ-
խարհին ցոյց տալու համար թէ լորտ

այս ամենայնի Մուշ եւ Ս. Կարապետի
վանքը ընդհ. վանք. Սոսոս. Տեղւոյն
Սոսոս. Տէր Երեսփ. Ս. Կարապետի Սոսոս.
խանութիւնը գաղափարու առիթ մը չի
ունեցած, առանց հիմնարկութիւնը փա-
րագրութեան կամ ի նպատակ նորա գա-
ղափարներ յերկրելու, շնայած է իւր
երկրին, իւր հարկեանց օգտակար լի
ունէ, որպիսի կը ներք իւր ամբողջ
անհամարապէս պատշաճ, որ ինչպէս իւր-
բեւ հաստատուել վանք. Սոսոսի մըր
մեծ գործերու արդեւ կը լինի եւ մեծա-
մեծ գործարարութեան կը մտնէ:

Սոսոսի գոյս ամենայն ի նկատ ունե-
նալով, եւ իրեն այս հարկեանց գաւալ,
կուտ խմբագրութեան ինքնիւր Ամեն. Տ.
Տ. Սոսոս. Ս. Կարապետի հոգ արգաւան-
թեանն որ համար իւր հարկեանց քաջ
անհարկ ձեւ խմբագրութեան կը փո-
թեցնել վանք. Սոսոսի մըր ընտրութեան,
յոգուտ մեր վանքից բարեկարգու-
թեան, ի միտքութեան ժողովրդեան եւ
ի կարգադրութեան այնքան ինքնուրոյ, ո-
րչ լուսնայն մեծ պէտք ունի Տարան:
Այս են մեր խորհրդը, եւ այս է ժողովրդ-
եան փառաքան:

ՉԻՆՆԱԳՈՒՆՏ ՀԱՆՈՒՆԱԿ

Բարեկրօնական նպատակի համար
գրամ հաւաքելու եղանակ մ'է այս:

Չմեռ ատեն, երբ ձեռն ուղիտակ
լաւ մը կը ծածկէ գետինը, կը տես-
նենք փարձաբանաց աշակերտներ
գրաւարկային մէջ ձեռն փոքր դէպ
կը գործեն ձիւնապատ գետինը վրայ:
Գէթ երբ լայն կը ծածկէ, իր վրայ
առնելով հեղեղեղեղ ձիւն եղած ձիւ-
ներն, եւ զորովոր գործելով արեւան կը
խոչընդայ որ կուգայ փայրիկան մը յա-
րում քաղաքի մէջ ձեռքեր չեն կարող
զանի տեղին շարժել, Այս է ձիւնա-
գունդը:

Նմանելով այս պարզ օրինակին, արդ-
եւ կարելի է՝ անոնք մը ձիւնապատ
անցնելու քաղաքներուն վրայէն եւ ունե-
նալ գրամի կողմ մը որոյ մէջ մի հա-
տիկ մաս առ մաս, փոքր առ փոքր
քանի փառքով եւ անպիսի գումար
պատկառելի: Այս է ձիւնագունդը:

Նախ աստուծոյ պէտք է թէ
զիւրաք նոր չէ, բայց նորութիւն մը
գարձած է Փարիզեան չիւնապատներ
մէջ, ուր եւ փոխադրուած է Անգլիա-
յէն, եւ նոյն կայ այս կերպ հանգ-
նակութիւնն հոս ըլլալով գաղափարն
կ'արժէ որ անմիջապէս յարկեր, նա-
մանք մէջ նորութիւնն է:

Ինչպէս թէ փարձաբանի մը հա-
մար գրամի պէտք կայ, կուգայ այս
համարեալ տալ, անհարկի կը ըլլայ
յանձնարարութիւն կամ նախագահ գրու-
նել, կուգան նուազահանգէն տալ,
անհարկի կը ըլլայ Բարոյն համարը,
կուգան թատերական ներկայացում
տալ, անհարկի է տեղ եւ գինը որ-
չիլ, վերջապէս վիճակահանութիւն,
խարան, եւ. եւ. ամենքն ծանօթ
անցանակութեաններն ունին. այն ա-
տեն գործին գումար գումարով, որ
կ'ենթադրեմ թէ քիչ մը թուագետ է,
հետեւեալ կը գրէ ծանօթ անձի մը:

Կարգ. Ա.	Կ. Պոլիս, 1890
Արեւելի քաղաքում,	
Կը խմբագր. արհեստներ մը այս ինչ քաղաքական հաստատութեան ի նպատակ 5 գումար 2 շաբաթ Ստորագրելով Գ. (անուն եւ հայրն)	
Գ. Գ. — Կը խմբագր. արհեստներ քաղա- քական ներկայութեան ուղիք, վերջապէս կարգ. թուահամարներ, յարգող նշանակելով:	

Իմ լուսնի երկու բարեկամ. Կոմի-
տեան ըլլալ Սոսոսի զու-
նայ կարգ. Բ. երկու տեղաւոր
միջոցով կը մեկնել ձեռք. այդ կարգ
Բ. երկու անձինք միմեկին գործը
կաշ. չիւր համար չը գրեն իրենց եր-
կուցական բարեկամ, որով կարգ
Գ. են չորս հաւաք գումար:

Կարգ Գ. ստացող չորսերն իրենց
երկրիւր քաղաքական գրելով, կարգ
Գ. են 8 հաւաք գումար, եւ ահա այս-
պէս կը շարունակուի մինչեւ կարգ 15,
20, բայց ոչ շատ հեռուն:

Այս միտքով կարծեմ թէ շատ մեծ
բան մը չըլլար հասցիւր, այնպէս չէ՝
եթէ 16 կարգ ըլլայ՝ 131071 անձերու
նշանակ զայցած է, այնպէս որ 655355
գումար, առաւել քան վեց հազար
իրա հաւաքուած. Ամեն մարդ կը
նայ ընդ հայրեն, եթէ չուրք հաւա-
տալ. ահա եղանակ:

Կարգ Գ. 1 անձի գումար	
» Բ. 2	
» Գ. 4	
» Դ. 8	
» Ե. 16	

Դրեցէք այնպէս մինչեւ կարգ 17
եւ գումարեցէք անձերու թիւը, Պոլիս
մինչեւ կարգ քսան, ինչպէս որ 1038575
անձերու թիւով պիտի հասնէինք եւ
այնպէս հայ լիակ Պարոյն մը:

Երբ այսպէս մտածելով ձեռք
բարեկամներն ցրեցանք մինչեւ
հարկ եղած կարգը, վերջին թիւը
այսինքն 17րդ կարգի մասնակցող ի-
րենց գումար կը գրեն այն անձանց ո-
րոյնք ստացան նամակ. առաւ, ըս-
տացան գումարին վրայ աւելցնելով

իրենց նուէրը որ միշտ 5 դր. է, կը
յանձնեն իրենց գործը, եւ այսպէս
հակառակ ծածկող գումար կը իրաւին,
կը հաւաքուին եւ կը կըրտնանան մին-
չեւ առաջին կարգի թիւովն առա-
ջով անձինք քիչ մը յարձամ գործ-
ողութեան արարած է:

Եթէ փոխանակ երկրիւրքի, մէջ
մի անձ երեք բարեկամի գրէ, հայրեն
կրտաք ընդ եւ արդիւնքն ահա լիակ է:
10րդ կարգին 295524 անձերու գումար
է, 12րդին 265720 անձ, իսկ 13րդին
խոսքը չընենք:

Այս կերպ գրամ հաւաքելով մեծ
առաւելութիւններ ունի. առաջինն
այն է թէ Կոմիտեան է, բոլոր մաս-
նակցողը հաւատար գումար կը վճա-
րեն, որոն մասին ամեն որ գոյ է ան-
չալա, նո մասնակցող հարաւորները,
երկրորդ, փոքր գումար մը կը տալ
որովի, ինչպէս 5 դր. եւ կամ փոքր
բաղդի գումար մը, եւ գիւրմաշե-
լի, որով փախ չկայ մեթոսելու եւ կամ
ծնելու: Երրորդ. առաւելութիւնն է
հանգանակութեան գումարին ամբող-
ջագէտ օգտակար ըլլալով, թատերա-
կան հանգիսի կամ նուազահանգիսի
ստորակամ ծախսող պատճառաւ գէթ
մասամբ— եւ երբեք մեծ մասամբ—
չկրտաւոր: Վերջապէս առանց փող
եւ թմրակ հնչեցնելու, մեծ աղքատը
եւ աղուին, առաւել քաղաքակրթ. ան-
ձանց օժանդակութիւնն ստանալու
գումարութիւն:

Անպիսի չմտածող որ անպատե-
հաւ թիւներն ալ ունի:

Առաջինն այն է որ տանն եւ տան
եւ ինչ կարգի հարաւորն պէտք է շատ
արագ յամար գումար, որպէսզի 50-
60000 նամակները տարբեր չտեսն-
չորս հինգ աւուր մէջ ամենայն ինչ
կուտարկուի:

Երկրորդ անպատեհութիւնն է եթէ
այդ իւրաքանչիւր անձանց մէջ մէկը կամ
մի քանիներն, անուշադիր կամ անհոգ,
չկրտաւոր իրենց բնուածք, Այսք
կը շարունակեն, ընդհանուր խառն-
չիտութիւնն եւ հաշուոյ խանգարում
կը մտայ, ամբողջ մեքենայն կը դադ-
րի շարժիլ:

Վերջին անպատեհութիւնն է գրամի
հաւաքումը. 16րդ կարգի ն

